

Colosenses

Mamabuinore coyũiyebu Pablo b́acu ũi toivaicõjeiye báquede paperayocare Colosas āmicurĩimarocavũ Jesũre ju aipõevare. Pablo b́acu judıovacacu b́acũvacari, Jesũs ũi ýavaiye ḿene beorĩ coyũicõjeimũ marejaquémavũ, coyũcyũ ũi ýavaiye ḿene judıova ānevũre, judıova ne ju abe boje ũi coyũiyede. Lucas b́acu coyũrejaquemavũ Pablo b́acũ borore Hch 7:57-8:1, 9:1-31, 13:1-28:31. Ŭbenita Pablo b́acu aipiyede nũmecũvacari Colosas āmicurĩimaroi, toivaicõjeiyrejaquemavũ ũre toivacairõescu b́acũre náre, ũi ũe boje náre (2:1-5) aru Épafra b́acũ coyũiyebáque boje Pablo b́acũre Colosacavũ ne borore (1:7-8). Javede toivaicõjeneaquemavũ pũcayoca ũi paperayocare Tesalónica āmicurĩimarocavũre, aru pũcayoca ũi paperayocare Corinto āmicurĩimarocavũre, ũi paperayocare Galacia āmicurĩijoborõcavũre, aru ũi paperayocare Roma āmicurĩimarocavũre máre. Apevũ ne d́apiayepe, javede toivaicõjeneaquemavũ ũi paperayocare Filipos āmicurĩimarocavũre. Toivaicõjeneaquemavũ yõbecurĩyoca ũi paperayocare āniũju b́acarõre 60 d.C., ũi cuede āmeina teivũre jēni jacoĩnami Roma āmicurĩimaroi, cũináyocare Éfeso āmicurĩimarocavũre, apeyocare Colosas āmicurĩimarocavũre, aru apeyocare Filemón mácũre. Tíquico b́acu n̄varejaquemavũ iyoca yõbecurĩyocare cũináturũ ũi n̄uiyede Roma āmicurĩimarore pũ Asia āmicurĩijoborõi. Pablo b́acu coyũrejaquemavũ ũre toivacairõescu b́acũre aipe ũi toivacaquiyebáquede diyocare.

Diyocaque Pablo b́acu daicõjeneaquemavũ Jesũre ju aipõevare yõpe náre jauéde ne c̄e boje Jesucristoque cũinávũpe (3:1-4:6). Coyũrejaquemavũ náre Cristorã, caiyede c̄edayũ b́acũre aru c̄ure ðayũre máre, que baru paũcũre caivũ pũeno (1:15-23) aru cũinácũra meadaiye majicũre ũre ju aivũre ðabevũva yõpe buaipõeva borocurivũ ne daicõjeniduiyepere (2:6-23).

Pablo ũi meaicõjeino Colosacavũre

1 ¹⁻² Ŭũ, Pablo, aru majescu Timoteo máre ũi ju aiyebaje Jesucristore meaicõjeivũbu mũjare, Colosas āmicurĩimarocavũ Jũmenijicũi põevare. Ýabũ Jesucristoi ýavaiye ḿene beorĩ coyũicõjeimaracacu. Ŭũ toivaicõjeivũ apescũre iyoca paperayocare mũjare, n̄ũjevũre, Jesucristore ju aivũre, ũi ũrõpe ðaivũre, aru c̄urivũre ũque ðajocabevũva cũinávũpe. Majeracũ Jũmenijicũ, mearo ðacajacurĩ mũjare bojecũbeda ũi me boje. Aru torojũrĩ c̄ure ðajacurĩ mũjare c̄arĩjimevũva.

Pablo ũi jēniaino Jũmenijicũque Jesũre ju aipõevare

(Ef 1.7, 6.12; Col 4.12; Flm 23)

³ Torojuede j́ivũbu n̄ũja Jũmenijicũre, n̄ai maje jabocu Jesucristoi paũcũre,

cainũtũna n̄ũje jēniayebaje coapa Jũmenijicũque mũjare boje. ⁴ J́apiavũbu n̄ũja mũje ju aiyede Jesucristore aru ũrĩvũre máre caivũ ina Jũmenijicũi põevare. Que baru torojuede j́ivũbu Jũmenijicũre mũjare boje. ⁵ Javede mũja j́apiarejaquemavũ iye ýavaiyede j́avene, Jesũs ũi ýavaiye ḿene. Mũje j́apiayede die, j́apiarejaquemavũ iye borore Jũmenijicũi mearo ðacaquiyede mũjare cavarõ mearo ũi c̄urõi. Mũje napinĩ coreiyebaje iye Jũmenijicũi mearo ðacaquiyede mũjare, mũja ju aivũbu Jesucristore aru ũrĩvũbu caivũ ina Jũmenijicũi põevare. ⁶ Yõpe mũje j́apiayepere iye Jesũs ũi ýavaiyebaje ḿene, nopedeca obedivũ põeva apenoa joborõcavũ máre j́apiađama die. Que baru caij́aravũva apewũ põeva ju adama die. Aru pũeno baju mearo ðadama, ne ju aiyebaje die. Aru quédaca vaidéjaquemavũ mũjare. Mamarcũtũre

mũje jápiaiye de iye Jesús ñi yávaiye de jávene pũ caride máre, coreóvaivũbu mũja jáve Jũmenijicũ mearo ðacayũre bojecũbeda, ñi pũeno meacũ baju boje. Que baru caijãravũa arevũ mũjacavũ jũ adama diede. ⁷Diede bueibi ñũje umũ Épafras. Ñai Épafrarecabe, memecayũ Jesucristore ñũjaque, coreóvare ðayũ bácũ mũjare iye Jũmenijicũ mearo ðacaiye de pðevare bojecũbeda. Que teni caðateyũ ñũjare memecaibi Jesucristore. ⁸Û coyũibi ñũjare aipe ñai Espĩritu Santo ure ðayũre mũjare caivũ Jũmenijicũ pðevare.

⁹Que baru ñũje jápiaiye boje mũje borore, coyũivũbu mũjare Jũmenijicũque máre. Ñũje jápiaiye de mũje borore coyũĩ búcarã mũjare Jũmenijicũque. Aru caride máre coyũre nuivũbu mũjare Jũmenijicũque. Jẽniaivũbu úque ñi coreóvare ðaiye de mũjare jáve caino yo ñi urðe, mũje ðarãjiyepe aivũ yóre ñi urðe. Que baru jẽniaivũbu Jũmenijicũque, mũje cũvarãjiyepe aivũ majié caiye de aru coreóvaiye méne mũje úmeque. ¹⁰Jẽniaivũbu diede, mũje ðarãjiyepe aivũ yóre ina Jũmenijicũ jina ne ðaiyepe, Jũmenijicũ torojũquiyepe aivũ mũjaque cainũmũa. Pũeno baju jẽniaivũbu Jũmenijicũque mũje mearo ðarãjiyepe aivũ yóre ñi urðe aru mũje coreóvarãnũrajiiyepe aivũ Jũmenijicũre pũeno baju caijãravũa. ¹¹Aru pũeno baju jẽniaivũbu Jũmenijicũque, ñi parũre ðaquiyepe aivũ mũjare mũje úmei ñi majié pũeno baju parúeque ñi jáðovaiye de pðevare, mũje napinajiiyepe aivũ mũje ñãjinajiiye de cainũmũa torojũvũ mũje úmei. ¹²Aru pũeno baju jẽniaivũbu Jũmenijicũque, mũje torojũede jĩnajiyepe aivũ majeracũ Jũmenijicũre, ñi cũvare ðaiye boje mũjare iye mũje cũvarð coapa, ñi mearo ðacaquiye de ñi pðevare cavarð mearo ñi cũrð miadãroi.

**Maje cœ cãrijimevũva Jũmenijicũque
Jesúí yaiye báque boje**

*(Jn 1.1-3.18; Hch 26.23; Ef 1.22-23,
2.16, 4.15, 6.12; He 1.2-3; Ap 1.5)*

¹³Jũmenijicũ meadãibi majare ñai abujuvai jabocũ jaboteino ñeminore

jocarĩ. Que baru epei bi majare maje jabocũva mamacũre, ñi umũre. ¹⁴Ñai mamacũre bojedare ðaibi majare, ñi jina marajiiyépe ayũ. Que baru ãrũmeteibi maje ãmeina teiye de. ¹⁵Ñai mamacũ cũinátũrube jíracũ Jũmenijicũque. Aru pðeva jári bũojarejaquemavũ Jesucristore. Ûbenita jári bũojabenama Jũmenijicũre. Ñai mamacũ parũcu caivũ pũeno cũrejaquemavũ jíracũque caiye de cũedaquiye jipocare. ¹⁶Ûrecabe Jũmenijicũ caiye de cũedare daimũ mácu. Ûrecabe cũedayũ bácũ caijiene cavarð mearo ñi cũrðeque, aru joborðeque de máre, aru caijiene maje jáiye de aru maje jámene máre. Que baru cũedarejaquemavũ caivũ ina jabovare, aru parũcũvarivũre, cõjeivũre, aru parũrivũre máre cavarð mearo ñi cũrðcavũre. Que teni Jũmenijicũ úre cũedare ðarejaquemavũ caiye de. Aru cũedare ðacarejaquemavũ caiye de úre boje, ñai mamacũ caivũ ne mearore jĩmũ maquiyépe ayũ. ¹⁷Cristorecabe caivũ ne jipocacacũ. Ûrecabe cũcu caiye de cũedaquiye jipocare. Aru úrecabe Jũmenijicũ caiye de mautede ðare daimũ, caiye cũquiyepe ayũ me. ¹⁸Maja úre jũ aivũ caiyãjũboa pðeyãjũboacavũ ñi bajure paivũbu. Aru úvacari, maje jipobũpe páyũ, maje jabocũbe, majare ðaicõjeũ. Ûrecabe cũre ðayũ jáve caivũ ina úre jũ aivũre ne bajure aru ne úmene máre, ñi nacajiaiye báque boje yainore jarũvarĩ caivũ jipocai, jabotecũyũ parũcu caivũ arevũ pũeno cainũmũa.

¹⁹Jũmenijicũvacari beorejaquemavũ cũcũre mamacũque yóre ñi baju urðe. Que baru Cristorecabe jáðovañũ jáve aipe ãrojãcũre jíracũ Jũmenijicũre. Aru Jũmenijicũre páyũ matuiye cojũvũ jíracũre. ²⁰Jũmenijicũ cãrijimene ðaiyũrejaquemavũ caivũre úque. Aru ména cũre ðaiyũrejaquemavũ caiye de máre. Ðaiyũrejaquemavũ diede mamacũque, caivũ ne mearore jĩmũ maquiyépe ayũ. Que baru mamacũ jive meiyẽ báque boje ñi yaiye báque de jocũcũjaravena, Jũmenijicũ

cārijimene ðarejaquemavṁ caivṁre úque, caivṁ ijāravṁcavṁre aru caivṁ cavarō mearocavṁre máre. Aru caiye ijāravṁcavṁre aru caiye cavarō mearoque ðe máre ména cṁre ðarejaquemavṁ Jūmenijicṁ.

²¹Aru mṁjacapūravṁ javede āmeina dápiaivṁ barejaquémavṁ aru āmenore ðaivṁ barejaquémavṁ. Que baru Jūmenijicṁre coreóvabevṁva maucṁvarivṁ barejaquémavṁ mṁja. ²²Ḑbenita caride Jūmenijicṁ cārijimene ðarī yóvare ðaibi mṁjare úque. Nópe ðarejaquemavṁ mamacṁi yaiye báquede úi baju. Nópe ðacarejaquemavṁ mṁjare, ðacṁyṁ meara yópe úi ṁrópe, ye āmeno cṁbequino mṁjare, aru pōeva ne boro coyurī adarī bṁojabenajino mṁje borore, úi ecovaquiyede mṁjare úi yebai. ²³Nópe vaiquiyebu mṁje ðaiye boje yópe ðaiye jauépe. Jauvṁ mṁjare mṁje jṁ are nṁiye Jesús úi yávaiye méne, “¿Jāve márica?” arī dápiabevṁva. Aru jauvṁ mṁjare mṁje napini corede nṁiye maje cṁrājiiyede Jūmenijicṁque caipṁmṁa yópe mṁje napini coreni bṁiye báquepe mṁje mamarṁmṁ jápiaiyede iye Jesús úi yávaiye méne. Iye yávaiye méne obedivṁ pōeva cainoa joboróacavṁ jápiaðama. Aru yávacari, Pablo, Jūmenijicṁre memecayṁ, coyṁvṁbu diede.

Pablo Jesús úi memecaicójeimṁ úre jṁ aipōevare

(Ef 3.2; Ap 3.14-22)

²⁴Caride torojavṁ yṁ jī úmei jī ṁájiiyede mṁjare boje. Que teni bṁojaiavṁ yṁ jī ṁájiquiye jauróre yṁre jī baju, caðatecṁyṁ ina caiyajuboa pōeyajuboaacavṁ Jesúre jṁ aivṁre. Jī ṁájiiyebu yópe Cristoi ṁájiiye báquepe ina caiyajuboaacavṁ úre jṁ aivṁre boje. Jesucristoi bajupe paivṁbu na. ²⁵Yṁrecabu Jūmenijicṁi epeimṁ, coresṁyṁ aru caðatecṁyṁ mṁjare. Que baru memecayṁrecabu ina caiyajuboa pōeyajuboaacavṁ Jesúre jṁ aivṁre, coreóvare ðacṁyṁ mṁjare caiye iye Jūmenijicṁi yávaiye méne. ²⁶Javede Jūmenijicṁi jáðovamenejaquemavṁ iye

yávaiye méne, caivṁ ina pōeva javecavṁ bácvṁ ne majibenajiiyere ayṁ. Ḑbenita caride jáðovaimi diede úi pōevare, ne majinajiiyere ayṁ. ²⁷Jūmenijicṁi úbi mṁje majinajiiyere ayṁ mṁja judío va āmevṁ úi pṁeno baju mearo ðacaimara márajivṁre ṁrarō úi pṁeno baju mearo ðaiyeque. Que baru jáðovaimi diede. Iyebu yávaiye jáðovame máque pōevare jipocamia: Cristo cṁbi cūinávṁpe mṁjaque. Que baru torojṁrī maje úmei napini coreivṁbu maja yo mearo maje cṁvarājino cavarō mearo Jūmenijicṁi cṁrōi.

²⁸Que baru ṁṁja coyṁivṁbu Cristoi borore caivṁre. Coyṁivṁbu caivṁre parṁróreca aipe ðaiye jauróre náre. Aru caivṁre majicaivṁbu úi majiéque. Nópe ðacavṁbu ṁṁja caivṁ cṁrivṁre Jesucristoque cūinávṁpe, ne cṁrājiiyere aivṁ meara baju jaubeda yópe Jūmenijicṁi ṁróre, ṁṁje eare ðarājiiyere aivṁ náre Jūmenijicṁi yebai. ²⁹Que baru yṁ pṁeno baju memeiṁmṁ pṁ ṁetṁyṁvacari. Que ðare ðaibi yṁre Cristo úi majié paruéque.

2 ¹Coreóvare ðaiyṁvṁ mṁjare pṁeno baju jī memeiyyede pṁ ṁetṁyṁvacari, caðatecṁyṁ mṁjare aru ina Jesúre jṁ aivṁ Laodicea ámicṁrīimarocavṁre, aru arevṁ Jesúre jṁ aivṁre máre, yṁre jámevṁ bácvṁre. ²Yópe memeiṁvṁ, parṁre ðacṁyṁ caivṁ mṁjare mṁje úmei, mṁje cṁe boje cūinávṁpe mṁje ṁede mṁje bajumia. Aru yópe memeiṁvṁ, mṁje járiarī coreóvarājiiyere ayṁ jāve caiye iye Jūmenijicṁi majiéde úi meadaiyyede mṁjare. Que teni jāve coreóvarājaramu mṁja Cristoi borore. Ḑrecabe Jūmenijicṁi jáðovamemṁ mácvṁ cāreja javede. ³Cristo cūinávṁrabe majicṁ pṁeno baju caiye iye pōeva ne majibede aru ne coreóvabede máre. Majibi caiyede. Aru úi majiébu pṁeno baju me, yópe pōescṁi bojescṁede yaveiyere paiye. ⁴Caiye diede toivaicójeivṁ apescṁre mṁjare, arevṁ ne jṁjovabenajiiyere ayṁ mṁjare borocṁeque. ⁵Jī cuedeca joai mṁjare jocarī áṁvṁvṁ yṁ mṁjare caipṁmṁa. Coreóvaivṁ yṁ mṁjare

curivare Jesucristoque cūinávure aru ju aivure úre parurõeca. Que baru torojvnu yu ji úmei.

Arúe mamae jauřõ majare, Jesúre ju aipõevare

(Ro 6.4; Gá 4.3, 9; Ef 2.1-5, 15)

⁶Muje ju aye báque boje iye maje jabocu Jesucristoi yávaiyede, ðajarã mja cainumãa yópe ne ðaiye jauřõpe ina curivã Jesucristoque cūinávure. ⁷Que teni ju are nujara Jesucristore, aru ðare nujara yópe ñje bueiyepe mujare úi yávaiye méne mamarumure. Caijãravna pueno baju ðare nujara yópe úi urõpe. Aru, "Jesucristoi yávaiye me jãvetamu", are nujara. Nopedeca buedejaquemavũ mujare mamarumure. Aru pare torojvede jíde nujara majepacu Jūmenijicure cainumãa.

⁸Me jájara mja. Mje bajumia apenvre jujoivaicõjemejara ne bueiye bojecubeque aru borocueque máre, ne ðabenajiyere aivũ mujare ne buemarare. Iye ne bueiye pøeva neñecuva mácvũ ne ðarĩ cõmajiyebu. Iye ne bueiye pøeva ne majiébu. Aru iye ne bueyedecabu Cristoi yávaiyede, "Jãve ãmevũ" aiyey. Que baru jãve ãmevũ aru bojecubevũ iye ne bueiye.

⁹Jūmenijicũvacari cūbi Cristoque. Úi bajurecabe ári Jūmenijicu cūcũ jáðovañũ jãve aipe ãrojacure. Que baru maje jáiyede Cristore, majivũ aipe ãrojacu bajure Jūmenijicure. ¹⁰Jūmenijicu jãve cure ðaibi mujare mje úmei, mje cūcũ cūinávure Cristoque, ñai jabotevũ caivũ jabovare aru cõjeivure máre. Que baru ye jaubevũ mujare mje úmei.

¹¹Yópe ãmãva ne buraicõjeiyere ne cajede, arurajivũ ne baju Jūmenijicu jinava, nopedeca Cristo ðaibi mujare Jūmenijicu jinare, mje cūcũ boje úque cūinávure. Úbenita ũ burarĩ ñni jaruvabebi mje cajede. Quénora ðaiyubede ðaibi mujare ãmeina teiyede, mje ãmeina teiye ðaiyue cõjeimara ãmenajiyere ayũ.

¹²Muje jáðovaiye báquede Jūmenijicure ocoque yaivũ bácvure

tedejaquemavũ mja Cristoque, aru ne pøe jaruvainoi epeiye báquepe mujare úque, aru Jūmenijicũ nacovaiye báquepe mujare úque máre yainore jaruvarĩ. Que ðacarejaquemavũ Jūmenijicu mujare úi majié parúeque mje ju aiyede úre, "Jãve Jūmenijicu nacovarejaquemavũ Cristore yainore jaruvarĩ", mje aiyede. ¹³Mja yaivũ bácvure mje úme coatede ðaimara marejaquémavũ Jūmenijicure jaruvarĩ, mje vaini tuiye boje aru mje ðaicõjeiye boje mje ãmeina ðaiyueque. Dinumure Cristo epebedejaquemavũ mujare cãreja Jūmenijicu jinava.

Úbenita caride Jūmenijicu apure ðaibi mujare arúe mamaeque Cristoque. Que teni arumeteibi caiye maje ãmeina teiyede. ¹⁴Jūmenijicũ toivaicõjeiye báque boje úi ðaicõjeiyede, ðaiye jaurejaquemavũ majare. Úbenita maje ðabe boje diede, bojecube ðaiye curvarejaquemavũ Jūmenijicue. Mja ðabevũ bácvureca iye ðaicõjeiyede, ye boropateivure jãmenoraquemavũ majare Jūmenijicu. Quénora Cristoi yaive báqueque jocucjaravena jaruvarejaquemavũ maje bojecube ðaiye báquede úre. ¹⁵Que ðayũ Jūmenijicu pueno baju vaini turejaquemavũ caivũ ina jabovare aru cõjeivure úi cãchinoi. Náre cõyoje tede ðarĩ, jáðovaimi parucure caivũ apenvũ pueno Cristo úi ðaiyeque. Que ðaibi Jūmenijicu caivũ pøeva ne jáiyede.

Ijãravuque buobevũ Jesúre ju aipõeva

(Mt 15.9, 22.44; Ro 6.4-11, 14.1-6; Gá 2.19-20; Ef 1.22, 4.15-16; Fil 1.21; Col 2.21; He 1.3)

¹⁶Que baru jápiarĩ adabejarã mja ácu pøecu ãmeina yávayure mujare, mje ãiye boje aru mje úcuiye boje máre, aru mje torojvne tebe boje úpe úi torojvne teijãravure caijũã coapa, caivũ aviãva coapa, aru sãbadore máre caisumana coapa. ¹⁷Iye javeque ðaicõjeiyeque ãiyeda coyuiyede, aru torojvne teiyeda coyuiyede, aru arujiãna coyuiyede máre Jūmenijicu epebedejaquemavũ, buescyũ

ñujare. Iye ðaicõjeiyeque Jñmenijicũ jãðovañũ marejaquémavũ aipe ùi ðaquiyede yóbore. Cristo cõcuyũã máre jãðovañũ marejaquémavũ ù. “Yópe ùre vaiquíyebu”, arí jãðovañũ marejaquémavũ. Que baridurejaquemavũ iye ðaicõjeiye. ¹⁸ Aru jápiarí adabejarã mũa ácu põescu ãmeina yávyure mujare, muxe mearore jíye boje Jñmenijicure ùre ãmevũ. Que teni apescu ùi cãchinocavure tebejarã mũa. Aru mearore jíbejarã ángelevare máre, yópe ùi ðaiyere. Ùrecabe aríduyũ ùbenina “Jãvemu jí coyuiye, jí jáiye báque boje apõcu yópe decoboainope”. Ùbenita jámemi iyede, ùi coyuiye borore. Aru, “¿Meacu bárica apenvũ pñeno?” ùbenina aríduibi. Nópe aríduibi ùi ðaicõjeiye boje ùi dápiainore ùi ãmeina ðaiyueque. ¹⁹ Ùrecabe ðajocayũ bãcu ùi cuede Cristoque cüinávure. Que baru majibebi iye bueiye jávene Cristoi borore. Cristo maje jabocube. Que baru ðaicõjeimi caivũ ina caiyajuboa põeyajubocavũ ùre jú aivure, ne pñeno baju ðare nũrajíyere ayũ yópe Jñmenijicũ ñrõpe. Que baru caijãravũ pñeno baju majide nũñama na, ùre jú aivũ caivũ, me cũrãjivũ ne ùmei yópe Jñmenijicũ ñrõpe.

²⁰⁻²¹ Muxe cüe boje Cristoque cüinávure, yaivũ bãcavure paivũbu ùque. Aru jaubevũ ina yaivũ bãcavure ne jú aiyede ðaicõjeiyede. Que baru jaubevũ mujare muxe jú aiyede iye ðaicõjeiyede põeva ne majiéque coyuiyede. Que barureca apenvũre ðaicõjeiye jaubevũ mujare. Jaubevũ mujare cãreja muxe jú aiyede põeva ne ðaicõjeiyede, yópe ne aiyede: “Jẽmejara apejĩene. Aru ãmejara apejĩene. Aru tũobejarã apejĩene máre”, ne aiyede. ²² Quénora iye ijãravũque cüiquiyede coyuyama põeva ne ðaicõjeiyede coyuiyeque. Aru diedecabu põevavacari ne ðaicõjeiye aru ne bueiye máre. ²³ Põeva iye ðaicõjeiyede ðaivũ Jñmenijicure pueðaivure ãrojariduvũbu. Aru jáðovariduvũbu ne baju apenvũ ne cãchinocavure. Nájine ðarí ne bajure,

Jñmenijicure pueðaivure teniduvũbu na. Iye ne ðaiyede yópe ne ðaicõjeiyepe majidivure teniduvũbu. Ùbenita iye ðaicõjeiyede ðaivũvacari, ye ðajocabema ne baju ãmeina ðaiyede. Que baru iye ðaicõjeiye ne cãvae bojescubevũ náre.

3 ¹ Mũjarecabu yópe Jñmenijicũ nacovaimara mácavure Cristoque yainore jarũvarí. Que baru Cristo jinatamu mũa. Que baru muxe ãmeina teiyede muxe javeque ðaiyede ðajocarí, oatuvadvã mũa, mearo ðarãjivũ. Oatuvaimara mácavũ mũa, cainũmũa ñre nũjara yo cavarõ mearo Jñmenijicũ cũrõcarõre. No cavarõ mearotamu Cristo ùi cũrõ, dobacu ùi dobarõ mearo Jñmenijicũ mearpũravũ yebai, ùi parúe cãvae boje.

²⁻³ Caride mũa ðabevũ yópe muxe ðaiye báquepe, muxe yaivũ bãcavure paíye boje Cristoque. Que baru coatete ðaimaratamu mũa muxe cüe báquede jarũvarí. Quénora cũrivũbu mũa muxe ùmei Cristoque cüinávure Jñmenijicũ jáinore. Ùbenita apenvũ põeva jámema cãreja iye muxe jáve cuede Cristoque. Quénora Jñmenijicũ yaveimarapebu mũa caride. Que baru cainũmũa dápiare nũjara yo cavarõ mearo Jñmenijicũ cũrõcarõre. Dápiabejarã iye ãmene ijãravũquede ijãravũcavũ ne ðaiyede. ⁴ Cristorecabe jáve cüre ðayũ mujare muxe ùmei. Ùi copaidaquiyede ijãravũi cojedeca caivũ ne jáiyede, mũa máre cũrãjaramu ùque. Dinũmũ maquinóre meara marajáramu mũa ye jaubeda yópe Jñmenijicũ ñrõpe.

Aipe ðaiye jauro Jesúsre jú aipõevare
(Ef 2.3, 10, 4.2, 22, 24, 32, 5.19-20)

⁵ Coatejarã muxe baju muxe ãmeina ðaiyede jarũvarí. ãmeina ðabejarã apenvũque mujemarebucãva ãmevũque, aru ãmeina ðabejarã ùmũva nomivaque aru nomiva ùmũvaque máre. Caiye iye ãmene ðaiyũbejarã mũa. Muxe baju ãmeina ðaiyere ðabejarã mũa. Ùbejarã pñeno baju muxe cãvae. Que ðaivũ baru, ðajebu muxe cãvae yópe jñmenijinare. ⁶ Aru Jñmenijicũ

jorojīni jári ina úre jápiabevure, nájine ðacuyume náre, ámene ne ðaiye boje. ⁷Muja máre javede ámenore ðarejaquemavũ napedeca muje jápiabede cáreja Jūmenijicure. ⁸Ūbenita caride mujacapuravu dajocajarā caiye ámene. Que baru jarabejarā apévure. Aru jorojimejara náre máre. Ámeina dápiabejarā apévure. Aru coyubejarā ámenore caivũ ne járiaiyede apévũ borore. Ámeina yávabejarā apévure ne járiaiyede máre. ⁹Que baru borodabejarā muje bajumia. Muja aipe árojarivũ bávavure muje ámeina ðaiyueque aru muje ðare nuiye báquede ámenore dajocadavũ muja.

¹⁰Caride mearape árojarivũbu muja. Aru caijāravua Jūmenijicu p̄eno baju meara n̄re ðaibi mujare, muje árojarajiyere ayũ úre, ñai mujare cuedayũ bávure mamaúmeque, muje coreóvarájiyere ayũ úre jāve. ¹¹Que baru caride ye baju ámevũ p̄oc̄u judío o judío ámecũ, aru buraiçõjeñũ ùi cajede o buraiçõjemecũ diede, aru yávayũ griego ámicricamua yávaicamuare o yávabecũ diede, aru ímarocacũ o ũbeni curijicũ, aru apescũ yebacacũ o apescũ yebacacũ ámecũ máre. Quénora Cristorecabe cūinácura parucũ caivũ apenvũ p̄eno cain̄m̄ua. Aru caivũ ùi jinaque cubi ùi.

¹²Muja Jūmenijicu ùi beoimaramu, ùi jinatamu, aru ùi ũmaramu máre. Que baru yópe paivũ bájara muja. Cōmaje ároje jájara mujevure. Aru caðatejarā náre. Dápiabejarā muje baju mearape apenvũ p̄eno. Puedajarā mujevure meara p̄evare. Aru napijara náre. ¹³Jarabejarā muje bajumia. Aru apescũ mujescũ ùi ámeina yávaru o ámeina ðaru mujare, árumetejarā ùi ámeina ðaiyede. Yópe maje jabocũ Jesucristo ùi árumeteiye báquere muje ámeina teiyede, muja máre árumetejarā mujevũ ne ámeina teiyede. ¹⁴Aru paruébu caiye die p̄eno muje ũe muje baju. Muje ũede apévure, curájaramu cūinávure yópe Jūmenijicui urópe. Que baru újarā apévure.

¹⁵Cristo cārijimene ðaibi mujare. Aru Jūmenijicu caturĩ epeibi mujare, muje

curájiyere ayũ cūinávure cārijimevũva. Que baru cārijimena cure mujara muja. Aru cain̄m̄ua torojuede jíde mujara Jūmenijicure. ¹⁶Coreóvare mujara caiye iye yávaiye méne Cristoi borore. Yópe ðajarā muje bueiyyede aru muje coyuiyyede paruróreca mujevure máre ũre majiéque. Majicajarā aru coyujarā paruróreca Salmos ámicueque, aru mearore jíjarā Jūmenijicure yurriainoque, aru ùi Espiritu jino yurriainoque máre. Que teni yurriajarā Jūmenijicure, torojuede jínajivũ úre muje úmeque.

¹⁷Que baru caiye muje coyuiyyede aru caiye muje ðaiyyede máre, ðajarā yópe ina Jesucristore jũ aivure jauépe, ina jēniaivũ ùi paruéque. Aru cain̄m̄ua Cristoi caðateiyyeque torojuede jíjarā majepacu Jūmenijicure.

Mearo ðaiye jauřõ curamicavũque aru memevũque máre

(Ef 5.16, 22, 25, 6.1, 4-9, 18-20; Fil 4.6; 1 P 3.1, 7)

¹⁸Muja, ũm̄curivũ, jũ ajarā mujemarepacure ùi coyuiyyede mujare. Jũ aiyey jauvũ mujare úre, muje c̄e boje maje jabocũ Cristoque cūinávure. ¹⁹Muja, nomicurivũ, jecujarā mujemarepacore. Jarabejarā óre.

²⁰Muja, jueðova, cain̄m̄ua jũ ajarā me mujebucavare ne coyuiyyede mujare. Jūmenijicu torojurĩ jáimi muje jũ aiyede náre. ²¹Muja, nébucvua, jorojīne ðabejarā mujemare, ne chīomenajiyere aivũ.

²²Muja, memecavũ, cain̄m̄ua jũ ajarā me muje jabova ijāravucavure ne coyuiyyede mujare. Cain̄m̄ua jũ ajarā náre me muje úmeque. Jũ aivũ ámejara náre quénora ne jáiyyede mujare, “Mearo ðaivũbu” ne arájiyere aivũ mujare. Jũ ajarā náre, muje pueðaiye boje maje jabocũ Cristore. ²³Torojivũ memecajarā muja.

Yópe muje p̄evare memecajuroepe ámevũ. Quénora yópe maje jabocũ Cristore muje memecajuroepe ðajarā muja. ²⁴Cristorecabe muje jabocũ jāve. Úrecabe muje memecaimũ jāve.

Que baru coreóvaivubu mɔja maje jabocavacari Cristo bojedacɔvure mɔjare yópe Jūmenijicui aiye báquepedeca, ũi mearo đacaquiyede mɔjare. ²⁵Ūbenita ácu mɔjacacu ũi ámeina đare nuru, Jūmenijicu, jáñu caivu pòevare cūináturara, ñájine đacɔvume úre ũi ámeina đaiye báquepedeca. Que teni Jūmenijicurecabe bojedayɔ caivu pòevare yópe ne đaiye báquepedeca.

4 ¹Mɔja, ne jabova, đajarā me mɔjare memecavure yópe mɔjare jauépe Jūmenijicui jáinore, mɔje coreóvaive boje mɔje jabocu cavarò mearocacu cɔvure, mɔje coyrājimure aipe mɔje đaiye báquede.

²Ūtɔbevɔva coyrarā Jūmenijicɔque. Mɔje coyiyede úque, me đápijarā mɔje coyiyede aru torojuede jíjarā úre. ³⁻⁴Aru mɔje coyiyede jēniajara Jūmenijicɔque yure boje máre, cɔvure ámeina teivure jēni jacoñami jívni, ji coyiyede báque boje iye yávaiye méne, Cristoi borore, jáđovameno mácaróre jipocamia ũbenita jáđovainore caride. Jēniajara Jūmenijicɔque ũi yávayɔ bɔojare đaquiyere yure, ji coyrquiyere aivu diede caivu ne járiaiyede yópe yure jauépe.

⁵Coyrarā mɔja Jesús ũi yávaiye méne ina úre ju abevure. Cainɔmɔva mɔje cuede náque me majiéque đajarā náre.

⁶Coyrarā náre, me coyrquiyere aivu náre aipe árojarore mɔje coyninore. Que teni coreóvarājaramu mɔja aipe árojae jauóre mɔjare mɔje coyiyede náre ne jēniari jáiyede mɔjaque.

Pablo ũi meaicójeino Colosacavure
(Hch 12.12, 25, 13.13, 15.37-39, 19.29, 20.4, 27.2; Ef 6.21-22; Col 1.7; 2 Ti 4.10-12; Flm 2, 10-12, 23-24; Ap 3.14-22)

⁷Caiye iye vaiyede yure ñai Tíquico coyrɔvume mɔjare. Úrecabe majecu, maje mɔv, yure cadateyɔ dajocabecɔva, aru maje jabocu Cristore memecayɔ yúque máre. ⁸Đarocɔvume úre mɔje yebai, ũi coreóvare đaquiyere ayɔ aipe vaiyede ñjare, ũi torojure đaquiyere ayɔ mɔjare mɔje ũmei. ⁹Aru

ñɔvɔvume ñai Onésimore úque, majecu dajocabecure, maje mɔvure, mɔje imarocacure. Na pɔsarā coyrarājarama mɔjare caiye vaiyede ñjare yebare.

¹⁰Ñai Aristarco, ámeina teivure jēni jacoñami cɔcu yúque, meaicójeimi mɔjare. Aru ñai Marcos máre, Bernabé ũi chimacu, meaicójeimi mɔjare. Javede coyrɔcacu mɔjare ũi borore. Que baru ũi earu mɔje yebai, me coyr etajarā úre. ¹¹Aru ñai Jesús máre, arepɔmɔv ne aimɔ Justo, meaicójeimi mɔjare. Ina yóbecurā quévura judíovacavɔ Jesucristore ju aivurecabu memeyɔ yúque caride, pòeva ne jaboteicójenaiyere aivu Jūmenijicure náre. Na cadateivɔ yure me torojure đadama ji ũmei. ¹²Aru ñai Épafra máre, mɔje imarocacu, aru Cristore memecayɔ, meaicójeimi mɔjare. Úrecabe cainɔmɔva pɔeno baju jēniñu mɔjare Jūmenijicɔque. Jēniñume mɔje meara marajiyépe ayɔ mɔje ũmei ye jaubeda yópe Jūmenijicui uróre aru mɔje coreóvarājiyere ayɔ aipe caino Jūmenijicui uróre, “¿Jáve márica?” arí đápibevɔva. ¹³Pɔeno baju ũbi mɔje curājiyere ayɔ me Jūmenijicui jáinore, aru náre máre, ina Jesucristore ju aivure Laodicea ámicuríimarocavure aru Hierápolis ámicuríimarocavure máre. Que baru parurórea jēniaimi Jūmenijicɔque mɔjare boje. Yúvacari coreóvaivɔ die jávene. ¹⁴Aru ñai Lucas, majare juoiróecu, maje mɔv, aru Demas máre, meaicójedama mɔjare.

¹⁵Meajarari na Jesús ju aipòeva Laodiceacavɔ. Aru meajarari Ninfa aru ina Jesús ju aipòeva cójijivaiyɔ ōi cūrami jívni. ¹⁶Jári boroteicójejara iyoca paperaoyocare mɔje cójijinoi caivɔ ne járiaiyede. Aru mɔje járiaríburu yóboi, jári boroteicójejara diyocare ina Laodiceacavɔ Jesús ju aipòeva ne cójijinoi caivɔ ne járiaiyede máre. Aru areyoca paperaoyocare máre, ji toivaino mácaróre, Laodiceacavure mɔja máre jári boroteicójejara diyocare mɔje cójijinoi caivɔ ne járiaiyede. ¹⁷Yópe arí, coyrarā ñai Arquipore: “Me jájacu mɔ, bɔojacayɔ yo mi memeynore maje jabocu

Jesucristo ñi epeiye báquede mure mi
cæ boje cūinávure úque”. Que ajarã úre.

¹⁸Yúvacari, Pablo, toivaivæ jì pæruque
caride. Meaicõjeivæ caivæ mæjare.

Ãræjara yære ne bnoimære tãumeaque,
ãmeina teivære jëni jacoĩñami cæcure.
Jũmenijicæ mearo ðacajacæĩ mæjare
bojecæbeda ñi me boje. Quénoramu.